

udvides til andre Steder. Det holder jeg ikke rigtig af. Ifølge Bestemmelserne skulle Kommunalbestyrelserne give deres Samtykke dertil, men jeg vilde sætte mere Pris paa, om man forsøgte sig her i Kjøbenhavn, hvor der trænges haardest til en Ordning, og skulde det da vise sig, at det gik godt, og andre Steder, navnlig de større Byer, havde Øyst til at gaa denne Vej, vilde det falde overordentlig let at faa nye Love om denne Sag. Men jeg er alligevel ikke overbevist om, at man faar en væsentlig forbedret Ordning hverken ved Landstingets eller ved Folketingets Affattelse af denne Lov. Jeg tror snarere, at Ulemperne i alt væsentligt vilde forblive som hidtil. Om der end bliver nogle færre Fæstemænd, saa kunne de jo holde saa mange Medhjælpere, de ville Konkurrencen holdes dog oppe, og dens Indflydelse paa dette Felt bliver i Virkeligheden den samme; Markstrigeriet om, at der er Pladser ledige, som ikke ere ledige o. s. v., vedbliver. Det vil kunne florere paa samme Maade som nu. Det samme Bondefangeri — om jeg saa maa sige — som findes Sted nu, vil ogsaa kunne finde Sted, naar denne Lov er udkommen. Man mødes ved Dampskibe, ved Jærnbaner, som jeg har hørt sige af særlig jagtyndige, og Fæstemandsmedhjælpere rykke den ene til en Side, den anden til en anden Side; den ene skal der, den anden her; de skulle føres hen for at blive klædt af, inden de kunne tjene noget i den nye Tjeneste til at blive klædt paa igen. Jeg kan ikke tro, at dette bliver væsentligt forandret ved nogen af de Affattelser, der hidtil ere foreslaaede. Jeg skal ikke komme dybere ind paa, hvad det ærede Ting vil gøre i denne Sag, men jeg er ikke utilbøjelig til at tro, at det Mindretal i Landstinget, som tænkte sig en hel ny Ordning, ikke har tænkt saa galt. Ganske vist er der den Vanskelighed ved det, at Justitsministeren var meget afvisende mod dette Forslag; han havde vel en Forventning om at se sit vedtaget. Det turde dog imidlertid trænge til nærmere Drøftelse, om man ikke slap for saare mange af Ulemperne ved at gøre dette Forsøg her i Kjøbenhavn. Man kunde jo sætte en Tid, inden Loven traadte i Kraft, og saa sætte den paa en vis Tid for at prøve at oprette et kommunalt Kontor eller flere — efter Kommunalbestyrelsens Bestemmelse og efter Forhandling med og i Forening med Ministeren — for Staden Kjøbenhavn; man kunde vel ogsaa udvide det til at gælde for Kjøbenhavns naturlige Opland, Frederiksberg og vel ogsaa omfattende Forholdene i Sundbyerne og nærmest tilgrænsende Distrikter af Kjøbenhavn; det ud-

gør jo i saa Henseende en samlet Kreds. Jeg tror ikke, at det vil medføre nogen videre Beføstning, thi selv med en billig Betaling, som maatte fastlættes i Loven, vilde der formentlig omtrent komme det ind, som et Kontor behøvede til Dækning af Understuddet, fordi det har Betydning for saa mange Mennesker omkring i Landet, idet de søge hertil for at faa Oplysninger og for at faa Vidnesbyrd, Meddelelse om Pladser og deslige, dels direkte, dels gennem Benner og bekendte. Der er ogsaa mange Principaler, endogsaa længere borte fra, der faa deres Lyende her, navnlig fra Kjøbenhavns nærmeste Omegn, ligesom der er mange Lyender, som søge Pladser her. De voksne Mennesker, som kunne gaa ind under Lyndeloven, om de ville, og lade være med det, om de ikke ville, blive saa fri for det Blageri, som Fæstemandsvæsenet øver, og kunne blive behandlet som voksne. De have alt fornødent, naar de vide — og det kan let blive bekendt over hele Landet — at der bestaar et ordentligt Kontor med en ansvarlig Styret, som giver alle fornødne Oplysninger, hvor de for en billig Penge kunne melde sig med deres Papirer og blive indskrevne i Bøgerne, og hvor de til visse bestemte Tider kunne høre — det skal ganske vist være rummelige Lokaler — om nogen har ønsket deres Nærværelse, idet de opgive deres midlertidige Adresse. De behøve jo ikke at være tilstede selv, de kunne lade sig indskrive endda og behøve ikke at rejse i Flokke til Kjøbenhavn efter Fæstemandsreklamer, som ofte ere tomme Reklamer, der ikke have noget bag sig, hvad der har været en Ulykke for mangfoldige Mennesker. Et saadant Kontor, der øver en rolig Virksomhed til Vejledning for de paagældende, de være af den ene eller den anden Slags, maa fuldstændig kunne tilfredsstille Øjemedet. Man var fri for andre Ulemper, der klæbe ved det nuværende System, for Bestemmelser om Logier, Værtinder og andet lignende, og hvad dermed kan bedrives, der vil ikke være særlige Fristelser i den Retning, i alt Fald for en Del ville de blive borttagne ved en saadan Ordning. Der er derimod indvendt i Landstinget, at Kommunalbestyrelsen har ikke sagt sin Mening derom. Det vilde jo være let gjort at faa Tid til at høre Kommunalbestyrelsens Mening om denne Sag, og det vilde jeg ogsaa finde ganske naturligt, at man gjorde, inden en saadan Lov kom ud, men det kunde dog ikke være det afgørende, hvad Kommunalbestyrelsen syntes at ville eller ikke ville i denne Sag. Naar Lovgivningsmagten bestemte sig dertil,